

מחשבת קצרה על הדף הרב יחזקאל הרטמן SHORT MACHSHAVA ON THE DAF

עבודה זרה ה-ב

עניין: אין בן דוד בא עד שיכלו נשמות שבגוף

תוס' נדה יג:

עד שיכלו כל הנשמות שבגוף. והא דלאמר (שנת דף קיח:) אילמלי שמרו ישראל ב' שבתות מיד היו נגאלים וי"ל דהרבה היו יולדות בכרס אחד:

מהרש"א נדה יג:

אין בן דוד בא כו' בתוספות בד"ה עד שיכלו כל הנשמות שבגוף והא כו' וי"ל דהרבה היו יולדות בכרס אחד עכ"ל. וכן יש ליישב שהיה דוכו אחישה חלל האל לישנא דקאמר מיד נגאלין אכתי דחוק דאיך יהיו יולדות כ"כ הרבה ככל הנשמות שבגוף שהיו ראוין להוליד לעמיד ואלו שהיו כענין שאמרו שהיתה אשה אחת יולדת במלמדים ששים ריבוא בכרס אחד והוא משה שהיה שקול ככל ישראל כן אם יזכו ישראל חלד אשה בענין זה ס' ריבוא בכרס אחד שהנולד יהיה כששים ריבוא נשמות שבגוף ולפי זה יתפרש האל קרא דמייתי טפי שאמר כי רוח אחד מלפני יעטוף כנשמות הרבה שאני עשיתי בגוף כי אותו רוח יהיה שקול ככל אותן נשמות ורוח האמר על מי שיש לו מעלה יתירה כמ"ס ונחה עליו רוח ה' וגו' ולו אמר רוח בלשון יחיד ונשמות בלשון רבים וק"ל:

עין אליהו

אין בן דוד בא עד שיכלו כל הנשמות שבגוף. התוספות (בנהר י"ג ע"ב) הקשו איך אמרו (בשבת ק"יח) אלמלא שמרו ישראל שני שבתות מיד היו נגאלים וכן מבואר (סנהדרין צ"ח) שהשיב שבוא יבוא משיח היום, אם תשמעו בקולו. ואיך יוכל לבוא הא לא כל הנשמות שבגוף.

והנראה שהכו"פ בסופו ביאר מה דכתיב (בסוף מלאכי ג, כ"ז) הנה אנכי שולח לכם את אליה הנביא לפני בא יום ה' הגדול והנורא. וא"כ בטרם שיבא משיח יבא אליהו והקשה ג"כ איך השיב שבא יבא היום והלא לא בא אליהו מאתמול, ותיריך דהנה יש שני קצים. בעתה וקץ של אחישנה. קץ של בעתה מתחלה בא יבא אליהו וביום שאחריו יבא משיח אבל אחישנה כשיעשו תשובה אזי יוכל לבא תיכף אף שלא בא אליהו מאתמול.

ובזה יתורצו ג"כ הקושיות הנ"ל אימתי אמרין שאין בן דוד בא עד שיכלו כל הנשמות שבגוף דוקא כשיהיה הקץ של בעתה אבל כשיהיה הקץ של אחישנה ויעשו תשובה אף שלא יצאו כל הנשמות שבגוף בא יבא ולכן אמר לו היום ואמרו אלמלא שמרו ישראל שני שבתות מיד הם נגאלים.

זהר פקודי דף רנג ע"א

האדם צנין דבאוי היכלא קיימין כל נשמתין וכל רוחין דזמיתין לנחמא בבני נשא מיומא דאתברי עולמא. ועל דא היכלא דא נקטא כל אינן נשמתין דנפקין מהאור נהר דנגיד ונפיק ובגין דא היכלא דא לא קיימא לעלמין בריקניא. (א) ומימא דאתחבר ב' מקדשא לא עאלו הכא נשמתין אחרנין וכד יסתיימון אלן היכלא קיימא (ב) בריקניא ויתפקד מלעילא וכדון יימי מלכא משיחא ואתער היכלא דא לעילא ויתער היכלא

תשובות בעלי התוספות נספח א'

19. מורי חמי זצ"ל אמר בשם הר"י חסיד זצ"ל: אין בן דוד בא עד שיכלו כל הנשמות שבגוף. פי' חדר יש ברקיע וגוף שמו (בכל) [וכל] הנשמות העתידות לינתן בבני אדם בתוכו. ומלאך הממונה על ההריון לוקח מן החדר ומשים במעי אשה. ולפעמים טועה (ולית) ומשים נשמה שראויה להיות גוי במעי יהודיה, ואותו נעשה משומד. ולפעמים משים נשמה שראויה להיות יהודי במעי גויה, ואותו נעשה גר. מצאתי.

זהר חדש דף י ע"ג

לאשתצאה מן עלמא. איך חייא א"כ אין להם נשמה לגוים אלא אותה הנפש החיה. איך יוחנן בן הוא. א"ר אלעזר ולישראל מאן יהבא. תוה רבי חייא. א"ר אלעזר ת"ה דתנן ג) בא לישהר מסייעין אותו מאי סיוע יתבין ליה אלא ההוא נשמתא קדישא למהו ליה סמך דיהבין ליה לסייעא ליה בעלמא דין ובעלמא דאתי. א"ר אלעזר עד תליסר שנין אשתדלותיה דביינן בההוא נפש חייחא מתליסר שנין ולעילא אי בעי למהו זכאה יתבין ליה ההיא נשמתא קדישא עלאה דאתגזרת מכוסי יקרא דמלכא ד) איך יהודה היינו טעמא דתנינן בתלת עשר

זהר חדש דף עח ע"ד

גוי שיעשה תשובה ויתפרש מע"ז ומעבירה יעול הקב"ה ביה רוח קדישא ונפשא קדישא. וע"ד יש לו חלק לעוה"ב (טו) ולא עם בני ישראל אלא חלק בפני עצמו ועולם בפני עצמו (ט"ז) וכל זה למה בשביל השמרים שיש בגופו שהם מן הטומאה. והרוח הקדושה ונפש הקדושה שישב עליהם השמרים (נ"א שישבו על השמרים) בתוקה גדולה יביאו לה לזה הגוף כמו האדם הדר באשפה. ומשימות נאבדים השמרים שלו. ועל דא אמרו (י) הגוף מן הכותי בחייו טמא ובמותו טהור למה בשביל שתתאבד נשמתא דיליה והגוף ישוב אל העפר כשהיה. היהודי בחייו טהור ובמותו טמא בשביל שנשמתו עולה למקום גבוה ונשאר נפש הבהמית בגוף ועל דא זה נקרא טמא במותו והכותי טהור. למה"ד

דברי שאול

ולפעליד הכוונה עומדת שם חלפים כוה עלמא וסני אלפים ישנה העשיה ונצוונותיטו שרטי ילאו עס שילאו ופירשו נטס מקרוש הארי זיל וכמהדעה שכן הוא ככתני הקודש שלו דהענין הוא דנחמה יש חק קליז כמה נשמות ינראון בעולם ואין ציד נא עד שיכלו כל הנשמות שבגוף ולפי אס לא הי' החטא הי' כלים כל הנשמות עסד ויהי בן דוד נא חך לאשר שטסאים איכ עוכרה להחגלגל איכ חזרים הנשמות שכבר נלו לעולם להנחמה נפעס אחרה לכך נחאחר זמן הנשמות שבגוף ללא עשס ויש ונצוונותיטו שרטי ילאו עס שילאו הייטו שילאו נדורות האחרונים עוד נדולי ישראל עס לס ערך כמעט נדורות האחרונים מעוס שהס עגלגל דורות הראשונים וכלי עסק הנשמות שבגוף עתקטיים והולכים לפי ערך קטנות הדורות ונדולי לא יחט נעשה חדשה שיהי כדוחס הראשונים ולפי זה שאמר זול ונחזק טונה שנצוונותיטו שאלמלא לא חטאו לא צלט לעולם שריל נס נדורו נסחכל הסדורות עתנעטות והאלת וילאו החטא בלי עסק כבר כלו הנשמות ולא הייטו צליס לעולם רק שנסנה החטא יש הגלגל ונעוכרה להחגלגל ועיו פרך עריל ונס עאלן ציד נא עד שיכלו כל הנשמות ועיו חרס לו לא חטאו לא הייטו צאלן לעולם אלא כמו שלא צלט לעולם שילאו הגלגל הי' הנשמה עתקטן ויאלך כפי קטנות הדורות ולא הייטו נחשבים לעולם רק שנסנה הגלגל נא הנשמה שחיתה כבר ואיכ הדור וחסאי הנשמות הגדולות שכבר הי' ולכן נחשבים אחריו לנני ארס והנן כי החוטאס כי לא צלח נקוד ד' נקוד המקובלים בכיו סגוליס כטנס וזה לדעתי וזה שאמר הנביא ישעי' סקטן יימי לאלף והלעיד לגוי עטוס ולא יכלו הנשמות שבגוף ארי ד' נעשה אחישה וייטי שאחיס הגולה סנה ילאו הנשמות שכבר ילאו ויהי נעשה אחישה.